

پژوهشکده شورای نگهبان

اظهار نظر مجمع شورتی حقوقی

در خصوص:

- طرح انتزاع کمیته ملی پارالمپیک از کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران
- لایحه موافقت‌نامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان در زمینه ساخت و بهره‌برداری از نیروگاه‌های برق آبی مارازاد و اردوباد
- لایحه موافقت‌نامه حمل و نقل بین‌المللی مسافر و کالا از طریق جاده بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان
- لایحه موافقت‌نامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری زیمبابوه
- لایحه تصویب اصلاحات مقررات بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا
- لایحه تصویب مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا
- لایحه تصویب اصلاحات ضمایم کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارچ ۱۹۷۳/۷۸) - مصوب ۱۳۸۰ - و الحاقات و اصلاحات بعدی آن

کد گزارش: ۹۵۰۶۰۴۸

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۰۶/۲۳

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

موضوع: اظهارنظر مجمع مشورتی حقوقی درخصوص

— طرح انتزاع کمیته ملی پارلمیک از کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی

ایران ۲

— لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری

آذربایجان در زمینه ساخت و بهره‌برداری از نیروگاه‌های برق آبی مارازاد و

اردوباد ۳

— لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی مسافر و کالا از طریق جاده بین

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان ۵

— لایحه موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی

ایران و دولت جمهوری زیمبابوه ۵

— لایحه تصویب اصلاحات مقررات بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا ۹

— لایحه تصویب مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا ۱۲

— لایحه تصویب اصلاحات ضمایم کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی

دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (ماریل ۱۹۷۳/۷۸) - مصوب ۱۳۸۰ - و

الحاقات و اصلاحات بعدی آن ۱۷

تهیه‌کننده: پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۵۰۶۰۴۸

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۵/۰۶/۲۳

طرح انتزاع کمیته ملی پارالمپیک از کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران

مقدمه

«طرح انتزاع کمیته ملی پارالمپیک از کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران» که در تاریخ ۱۳۹۵/۳/۳۰ اعلام وصول گردیده بود نهایتاً در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۱۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. ذیلاً به بررسی این مصوبه می‌پردازیم.

شرح و بررسی

نکته، ابهام و مغایرت با اصل ۸۵

۱) اساسنامه کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران به موجب «لایحه قانونی اساسنامه کمیته ملی المپیک ایران» در تاریخ ۱۳۵۸/۱۲/۱۵ به تصویب شورای انقلاب رسید و در تاریخ ۱۳۶۰/۴/۳ نیز به موجب مصوبه مجلس شورای اسلامی اصلاح گردید. در این اساسنامه، در دو مورد «کمیته پارالمپیک» مورد اشاره قرار گرفته است. یکی در ماده (۳) که براساس آن «حمایت و پشتیبانی همه جانبه از ورزش‌های جانبازان و معلولین و مساعدت در تأمین اعتبارات مورد نیاز کمیته ملی پارالمپیک، به صورت ویژه و همراهی در ارائه خدمات ورزشی، علمی و آموزشی به آن کمیته» به عنوان یکی از وظایف کمیته ملی المپیک شناخته شده است و دیگری در ماده (۵) که به موجب آن رئیس کمیته ملی پارالمپیک، به عنوان یکی از اعضای مجمع عمومی کمیته ملی المپیک شناخته شده است.

۲) تبصره «۱» ماده واحده از این جهت ابهام دارد که مشخص نیست دو نفر نماینده مجلس در کدام قسمت و یا ارکان کمیته پارلمیک به عنوان ناظر حضور خواهند داشت.

۳) تبصره «۳» از این حیث که صلاحیت اصلاح اساسنامه مصوب مجلس شورای اسلامی را به هیأت وزیران داده است مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی مبنی بر منع تفویض قانونگذاری است. چراکه همانگونه که اشاره شد اساسنامه کمیته ملی المپیک ابتدائاً توسط شورای انقلاب، تحت عنوان لایحه قانونی به تصویب رسیده است و اصلاحات بعدی آن نیز از سوی مجلس شورای اسلامی صورت گرفته است. لذا تبصره مزبور به منزله مجوز اصلاح قانون مصوب مجلس شورای اسلامی توسط هیأت وزیران است.

لایحه موافقت‌نامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان در زمینه ساخت و بهره‌برداری از نیروگاه‌های برق آبی مارازاد و اردوباد

مقدمه

«لایحه موافقت‌نامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان در زمینه ساخت و بهره‌برداری از نیروگاه‌های برق آبی مارازاد و اردوباد»، با اصلاحاتی در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۰ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و در راستای اجرای اصل ۹۴ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال گردید.

شرح و بررسی

بر اساس مقدمه مذکور در ابتدای این موافقت‌نامه، مفاد آن «با در نظر گرفتن

قرارداد ترتیب تصفیه اختلافات و حوادث مرزی بین دولت ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی»^۱ و «ضرورت رعایت مفاد موافقت‌نامه حل مسائل مرزی و مالی بین دولت‌های ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی»^۲ لازم‌الاجرا می‌باشد. گفتنی است دو موافقت‌نامه یاد شده، مصوب قبل از پیروزی انقلاب اسلامی بوده و طبعاً به لحاظ شرعی و نیز مطابقت آن با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به تأیید شورای نگهبان نرسیده است.

«قرارداد مربوط به تصفیه اختلافات» ناظر بر مواردی از قبیل «عبور خط مرز و مراقبت از علائم مرزی»، «آب‌های سرحدی و طریقه استفاده از آنها و ترتیب استفاده از راه آهن و شوسه‌هایی که مرز را قطع می‌نمایند»، «شکار و مسائل مربوط به جنگل‌بانی و کشاورزی و معادن»، «اختلافات و حوادث در مرز»، «مصادر امور مرزی و محل اقامت آنها و منطقه عمل و ترتیب گذشتن از مرز» و ... است.

«موافقت‌نامه حل مسائل مرزی و مالی» نیز ناظر بر مسائل مرزی بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی و همچنین دعاوی متقابل مالی مربوط به دوره دومین جنگ جهانی است.

ماده (۱۸) - مغایرت اصل ۱۵

با توجه به وجود معادل فارسی «شبکه» برای واژه «کانال»، عبارت «کانال برگشت آب» در این ماده مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی است.

۱. جهت رعایت اختصار، موافقت‌نامه مذکور از این پس در این گزارش تحت عنوان «قرارداد مربوط به تصفیه اختلافات» ذکر خواهد شد.

۲. جهت رعایت اختصار، موافقت‌نامه مذکور از این پس در این گزارش تحت عنوان «موافقت‌نامه حل مسائل مرزی و مالی» ذکر خواهد شد.

لایحه موافقت‌نامه حمل و نقل بین‌المللی مسافر و کالا از طریق جاده بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان

مقدمه

«لایحه موافقت‌نامه حمل و نقل بین‌المللی مسافر و کالا از طریق جاده بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قزاقستان»، با اصلاحاتی در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۰ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و در راستای اجرای اصل ۹۴ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال گردید.

شرح و بررسی

بند «۳» ماده (۳) - تذکر

به نظر می‌رسد عبارت «آنکه» در این بند باید به عبارت «آن، که» اصلاح گردد.

لایحه موافقت‌نامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری زیمبابوه

مقدمه

«لایحه موافقت‌نامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری زیمبابوه» که پیش‌تر در دوره مجلس نهم اعلام وصول و مجدداً در مجلس دهم رسیدگی آن مورد تقاضای دولت قرار گرفته بود، نهایتاً در تاریخ ۱۳۹۵/۶/۱۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

شرح و بررسی

درخصوص مصوبه فوق نکات ذیل قابل توجه است.

۱) باتوجه به اینکه مطابق تبصره الحاقی «۱» و «۲» ماده واحده، رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی و همچنین اصل ۱۳۹ قانون اساسی درخصوص مواد (۱۴) و (۱۵) به ترتیب ناظر به «اصلاح موافقتنامه» و «حل اختلاف طرفین» لازم الرعایه شناخته شده است، مصوبه مذکور از این جهات فاقد ایراد است.

۲) موارد متعددی مشابه این موافقتنامه به تصویب مجلس و تأیید شورای نگهبان رسیده است. به عنوان مثال می توان به «موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه و تشریفات (پروتکل) الحاقی آن» (مصوب ۱۳۹۱/۵/۱۷)، «موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کنیا» (مصوب ۱۳۸۹/۹/۳۰)، «موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری فیلیپین» (مصوب ۱۳۸۸/۱/۲۶) اشاره نمود.

۳) «کنوانسیون هواپیمائی کشوری بین المللی» که در بند «الف» ماده (۱) و مواد دیگر مورد اشاره قرار گرفته است، بر اساس «قانون اجازه الحاق دولت ایران به مقررات هواپیمائی کشوری بین المللی» مصوب ۱۳۲۸/۴/۳۰ به تصویب مجلس شورای ملی وقت رسیده است. مواد (۹۰)^۱ و (۹۴)^۱ آن که در بند مذکور

۱. ماده ۹۰ - قبول ضمائم مشروحه در بند ۱۰ ماده ۵۴ از طرف شوری (شورا) اکثریت دو سوم آراء اعضای شوری (شورا) در جلسه ای که بدین منظور تشکیل می گردد لازم می دارد تصمیمات متخذه بعداً از طرف شوری (شورا) به هریک از کشورهای متعاهد ابلاغ خواهد گردید. هر ضمیمه یا اصلاح ضمیمه که به این ترتیب بهعمل آمده باشد در ظرف سه ماه پس از ابلاغ آن از طرف شوری (شورا) به کشورهای متعاهد و یا در خاتمه مدت طویل تری که شوری (شورا) ممکن است تجویز نماید بهمورد اجرا گذارده خواهد شد مگر آن که در این مدت اکثریت کشورهای متعاهد مخالفت خود را در شوری (شورا)

به آن تصریح گردیده است، ناظر به «قبول و اصلاح ضمائم» و «اصلاح» این کنوانسیون می‌باشد.

(۴) منظور از «آزادی پنجم» مقرر در ذیل جزء «پ» بند «۱» ماده (۲) و همچنین پیوست موافقتنامه، «حق سوارکردن مسافران، محمولات پستی و بار به مقصد سرزمین هر کشور متعاقد دیگری و حق پیاده کردن مسافران، محمولات پستی و بار که از هر کشور متعهدی آمده است» می‌باشد. این آزادی به همراه چهار آزادی دیگر در «موافقت نامه حمل و نقل هوایی بین المللی» ذکر شده است که در سال ۱۹۴۴ کنفرانس بین المللی حقوق هوایی به تصویب رسیده است و لکن تاکنون ایران به آن نیویسته است.

(۵) درخصوص معاهدات مورد اشاره در ماده (۱۱) موافقتنامه لازم به ذکر است که کشور ما پیش‌تر (پیش از انقلاب) به این معاهدات به شرح ذیل پیوسته است:

→

به ثبت برسانند. شوری (شورا) باید به‌فوریت به کلیه کشورهای متعاقد تاریخ اجرای ضمیمه با اختلافات مزبور را اعلام نماید.

۱. ماده ۹۴ - الف - هر گونه پیشنهاد اصلاحی به این قرارداد با اکثریت دو سوم آراء مجمع عمومی صورت خواهد گرفت و پس از آن در مورد کشورهایی که اصلاح مزبور را تصویب نموده باشند در موقعی به‌مورد اجرا گذارده خواهد شد که به تصویب یک عده کشورهایی که از طرف مجمع تعیین شده‌اند رسیده باشد - کشورهایی که بدین ترتیب تعیین می‌شوند از دو ثلث مجموع عده کشورهای متعاقد نایستی کمتر باشد.

ب - هر گاه به عقیده مجمع عمومی اصلاح مزبور از نوعی باشد که اتخاذ چنین رویه ای لازم باشد، مجمع عمومی ضمن تصمیم نامه خود ممکن است مقرر دارد که هر کشوری که ماده اصلاحی مزبور را در مدت معینی به‌مورد اجرا نگذارد از تاریخی که اصلاح مزبور به‌موقع اجرا گذارده می‌شود از عضویت سازمان و مشارکت در این قرارداد محروم خواهد گردید.

- کنوانسیون راجع به جرایم و برخی اعمال ارتكابی دیگر در هواپیما: به موجب «قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون توکیو راجع به جرایم و برخی اعمال ارتكابی دیگر در هواپیما» مصوب ۱۳۵۲/۲/۲۱ مجلس شورای ملی

- کنوانسیون راجع به جلوگیری از تصرف غیر قانونی هواپیما به موجب «قانون الحاق دولت ایران به قرارداد بین المللی جلوگیری از تصرف غیر قانونی هواپیما» مصوب ۱۳۵۰/۹/۲۷ مجلس شورای ملی

- کنوانسیون راجع به جلوگیری از اعمال غیر قانونی علیه امنیت هواپیمائی کشوری: به موجب «قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون جلوگیری از اعمال غیر قانونی علیه امنیت هواپیمائی کشوری» مصوب ۱۳۵۲/۳/۷ مجلس شورای ملی

۶) منظور از مواد (۱۶) و (۳۳) مورد اشاره در بند «۳» ماده (۱۲) مواد (۱۶)^۱ و (۳۳)^۲ کنوانسیون هواپیمائی کشوری بین المللی است که به ترتیب ناظر به «بازرسی هواپیما» و «شناسائی گواهینامه‌ها و پروانه‌ها» می باشد.

۱. بازرسی هواپیما

ماده ۱۶ - مقامات صلاحیتدار هر یک از کشورهای متعاقد حق خواهند داشت که بدون تأخیر غیره موجه هواپیماهای سایر کشورهای متعاقد را هنگام ورود و یا خروج بازرسی نموده و گواهی‌نامه‌ها و سایر مدارک مشروحه در این قرارداد را بازرسی نمایند.

۲. شناسائی گواهینامه‌ها و پروانه‌ها

ماده ۳۳ - گواهینامه‌های قابلیت پرواز و گواهینامه‌های صلاحیت و اجازه‌هائیکه از طرف کشور متعاقدی که هواپیما در آنجا به ثبت رسیده صادر و یا معتبر شناخته شده از طرف سایر کشورهای متعاقد به رسمیت شناخته خواهد شد مشروط بر اینکه شرایط و مقرراتی که طبق آن گواهینامه‌ها یا پروانه‌های نامبرده صادر و یا معتبر شناخته شده با حداقل استانداردهائیکه ممکن است گاهگاه طبق این قرارداد وضع شود برابر یا بالاتر باشد.

لایحه تصویب اصلاحات مقررات بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا

مقدمه

لایحه «تصویب اصلاحات مقررات بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا» که در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۰ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است به منظور اعلام نظر شورای نگهبان به این شورا ارسال شده است. لازم به ذکر است لایحه «الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به مقررات بین‌المللی ایمنی جان اشخاص در دریا» در تاریخ ۱۳۷۳/۲/۲۷ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و در تاریخ ۱۳۷۳/۳/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. همچنین این کنوانسیون دارای دو پروتکل بوده که مجلس شورای اسلامی اجازه الحاق به آن دو را در تاریخ‌های ۱۳۷۸/۱۲/۴ و ۱۳۸۳/۶/۲ به دولت داده است که در تاریخ‌های ۱۳۷۸/۱۲/۱۰ و ۱۳۸۳/۶/۱۹ توسط شورای نگهبان به تأیید رسیده است.

شرح و بررسی

(۱) در این موافقتنامه به اسناد دیگری استناد شده است که جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر به آنها پیوسته است:

۱. کنوانسیون بین‌المللی دریانوردی: با بررسی‌های به عمل آمده مصوبه ای مبنی بر الحاق جمهوری اسلامی ایران به این کنوانسیون یافت نشد. اما با این حال مجلس شورای اسلامی دو اصلاحیه آن را در تاریخ‌های ۱۳۷۴/۷/۱۶ و ۱۳۸۶/۵/۱۶ تصویب و به تأیید شورای نگهبان نیز رسیده است.
۲. کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها: به موجب مصوبه مجلس

شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۷۶/۷/۲۳ و تأیید شورای نگهبان مورخ ۱۳۷۶/۸/۷، اجازه اجرای مفاد این کنوانسیون به دولت جمهوری اسلامی ایران داده شده است.

۳. کنوانسیون بین‌المللی خط شاهین: به موجب مصوبه مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۸۴/۲/۲۷ دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۸۸ این کنوانسیون ملحق شده است. با توجه به مفاد این پروتکل تصویب آن به منزله قبول و اجرای اصل کنوانسیون می‌باشد.

۴. کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی کشتی‌ها: لایحه «الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳» در تاریخ ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. البته شورای نگهبان در مهلت مربوطه اعلام نظر ننموده است.

۵. کنوانسیون مقابله با اعمال غیرقانونی علیه ایمنی دریانوردی: این کنوانسیون در تاریخ ۱۳۸۷/۹/۱۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و در تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۴ توسط شورای نگهبان تأیید شده است. لازم به ذکر است در فصل (۱۹) از مقررات تصویب شده موضوع موافقتنامه حاضر، به جرائم مذکور در مواد (۳)، (۳)، (۳) مکرر، دوم و (۳) مکرر سوم کنوانسیون مذکور اشاره شده است اما در قانون مصوب مجلس شورای اسلامی تنها ماده (۳)^۱

^۱ «ماده ۳-»

۱- در صورتی که هر شخصی به طور غیرقانونی و به عمد اقدامات زیر را انجام دهد، مرتکب جرم شده است:

الف) تصرف یا اعمال کنترل بر کشتی یا توسل به زور، یا تهدید آن یا هرگونه اقدام رعب‌انگیز؛ یا
ب) انجام عمل خشونت‌آمیز علیه شخصی در کشتی در صورتی که عمل مذکور احتمالاً ایمنی

موجود است و مواد مکرر فوق به تصویب نرسیده است.

۲) واژه «گارد» مذکور در بند «۳» قسمت «۲-۴-۱۶» جزء «۴-۱۶» فصل (۱۶) و نیز جزء «۴-۲۱» فصل (۲۱) به جهت عدم ذکر معادل فارسی آن مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی می‌باشد.

→

دریانوردی آن کشتی را به مخاطره اندازد؛ یا
پ) انهدام کشتی یا ایراد خسارت به کشتی یا محموله آن که احتمالاً ایمنی دریانوردی کشتی را به مخاطره اندازد؛ یا

ت) کارگذاری یا فراهم نمودن موجبات مربوط به کارگذاری دستگاه یا ماده‌ای، به هر ترتیب، در کشتی که احتمالاً موجب انهدام یا وارد شدن خسارت به کشتی مزبور یا بار آن شده و ایمنی دریانوردی آن کشتی را به خطر انداخته یا احتمالاً با مخاطره مواجه سازد؛ یا

ث) انهدام یا وارد کردن صدمات جدی به تأسیسات دریانوردی یا مداخله جدی در فعالیت‌های آنها در صورتی که عمل مزبور احتمالاً ایمنی دریانوردی کشتی را با مخاطره روبرو سازد؛ یا
ج) ارائه اطلاعات غلطی که به نادرست بودن آنها آگاهی دارد به نحوی که ایمنی دریانوردی کشتی را به مخاطره اندازد، یا

چ) قتل یا مجروح نمودن هر شخصی در راستای ارتکاب یا مبادرت به ارتکاب هر یک از جرائم مندرج در جزءهای (الف) تا (ج).

۲- در صورتی که هر شخصی اقدامات زیر را انجام دهد نیز مرتکب جرم شده است:

الف) مبادرت به ارتکاب هر یک از جرائم مندرج در بند (۱) این ماده؛ یا
ب) تشویق هر شخصی به ارتکاب هر یک از جرائم مندرج در بند (۱) این ماده یا به نحو دیگری هم‌دستی با شخصی که چنین جرمی را مرتکب می‌شود؛ یا

پ) تهدیدات مشروط یا بلاشروط، به گونه‌ای که در قوانین ملی، یا هدف اجبار شخص حقیقی یا حقوقی به انجام یا امتناع از انجام هرگونه عملی جهت ارتکاب جرائم مندرج در جزءهای (ب)، (پ) و (ث) بند (۱) پیش‌بینی شده، در صورتی که تهدید مذکور احتمالاً ایمنی دریانوردی کشتی مورد بحث را به مخاطره اندازد.»

لایحه تصویب مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا

مقدمه

«لایحه تصویب مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا» که پس از اعلام وصول در تاریخ ۱۳۹۵/۵/۱۲، در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۰ مجلس شورای اسلامی عیناً تصویب شد، در راستای اجرای اصل ۹۴ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شده است.

شرح و بررسی

۱) درخصوص ماده واحد مصوبه مجلس، ذکر این نکته لازم است که متن اصلی «کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا مصوب ۱۹۷۲» که به موجب «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مربوط به مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا مصوب ۱۹۷۲» مصوب ۱۳۶۷/۷/۵ به نظام حقوقی داخلی وارد شده است، صرفاً مشتمل بر ۹ ماده بوده ولی «مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا مصوب ۱۹۷۲» که پیوست کنوانسیون مذکور بوده، خود ۳۸ ماده و ۴ پیوست داشته است. حال به موجب ماده واحد مصوبه مجلس، متن حاضر که شکل اصلاح شده «مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا مصوب ۱۹۷۲» بوده و مشتمل بر ۴۱ قاعده و ۴ پیوست است، جایگزین پیوست کنوانسیون مزبور می‌شود و لذا با تصویب این مصوبه، متن اصلی ۹ ماده‌ای «کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا مصوب ۱۹۷۲» همچنان معتبر و لازم‌الاجرا خواهد بود.

۲) نکته دیگر درخصوص ماده واحد این مصوبه آن است که سازوکار اصلاح این مقررات، در ماده (۶) «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مربوط به مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا مصوب

۱۹۷۲^۱ آمده و لذا در ماده واحدۀ این مصوبه به نحوه اصلاح این مقررات اشاره‌ای نشده و رعایت تشریفات قانونی داخلی محل تردید است.

۳ در این مقررات و پیوست‌های آن، واژگان بیگانه بدون ذکر معادل فارسی آن استفاده شده است که مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی است:

- استفاده از واژه بیگانه «کابل» در جزء «۱» بند «چ» قاعده (۳) و بند «ر» قاعده (۱۰) بدون ذکر معادل فارسی آن (بافه)؛

- استفاده از واژه بیگانه «ترافیک» در جزء «۲» بند «الف» قاعده (۶) و عنوان و بندها و اجزای قاعده (۱۰) (به‌جز بندهای «الف و «ث»)) بدون ذکر معادل فارسی آن (شداآمد)؛

- استفاده از واژه بیگانه «کانال» در عنوان قاعده (۹) بدون ذکر معادل فارسی

۱. ماده ۶- اصلاحیه‌های مقررات-

۱- هرگونه اصلاحیه به مقررات که از طرف یکی از دول متعاقد پیشنهاد شود، بنابه درخواست آن دولت در سازمان مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۲- چنانچه اصلاحیه مزبور با اکثریت دوسوم آرای اعضای حاضر و رأی‌دهنده در کمیته ایمنی دریانوردی سازمان تصویب شود، مراتب حداقل شش ماه قبل از بررسی آن در مجمع سازمان، به اطلاع کلیه دول متعاقد و اعضای سازمان خواهد رسید. هر دولت متعاهدی که عضو سازمان نباشد، مجاز خواهد بود که هنگام بررسی اصلاحیه در مجمع شرکت نماید.

۳- چنانچه اصلاحیه با اکثریت دوسوم آرای اعضای حاضر و رأی‌دهنده در مجمع تصویب شود، دبیرکل مراتب را جهت پذیرش به اطلاع کلیه دول متعاقد خواهد رسانید.

۴- اصلاحیه مزبور در تاریخی که هنگام تصویب توسط مجمع تعیین می‌گردد، لازم‌الاجرا خواهد شد؛ مگر اینکه تا یک تاریخ قبلی که در همان زمان توسط مجمع تعیین می‌شود، بیش از یک سوم دول متعاهدی که اعتراض خود را نسبت به اصلاحیه به سازمان اعلام دارند. تعیین تاریخ‌های مذکور در این بند توسط مجمع با اکثریت دوسوم اعضای حاضر و رأی‌دهنده خواهد بود.

۵- هر اصلاحیه‌ای به‌هنگام لازم‌الاجرا شدن، برای کلیه دول متعاهدی که به اصلاحیه اعتراض نکرده باشند، جایگزین و جانشین هر پیش‌بینی قبلی که اصلاحیه به آن اشاره دارد، خواهد گردید.

۶- دبیر کل هرگونه درخواست و مکاتبه برطبق این ماده و تاریخ لازم‌الاجرا شدن هر اصلاحیه را به اطلاع دول متعاقد و اعضای سازمان خواهد رسانید.

آن (آبراه) (در تمام متن مقررات به جز اینجا، هر جا واژه «کانال» آمده، در کنار آن واژه «آبراه» آورده شده است)؛

- استفاده از واژه بیگانۀ «دراکت» در جزء «۱» بند «چ» قاعده (۲۴) بدون ذکر معادل فارسی آن

- استفاده از واژه بیگانۀ «اینمارست» در جزء «ز» بند «۱» پیوست (۴) بدون ذکر معادل فارسی آن.

۴ در صدر قاعده (۳۸)، معافیت از رعایت این مقررات، به شرط رعایت الزامات «مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا ۱۹۶۰ (۱۳۳۸)» ممکن دانسته شده و لذا به‌طور تلویحی، الزام به اجرای مقررات اخیرالذکر ایجاد شده است. در این خصوص ذکر این نکته لازم است که دولت ایران سابقاً به پیوست «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مربوط به مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا مصوب ۱۹۷۲»، «مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا ۱۹۷۲ (۱۳۵۱)» را پذیرفته است اما بنابر بررسی‌های صورت گرفته، ظاهراً «مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا ۱۹۶۰ (۱۳۳۸)» در نظام حقوقی داخلی تصویب نشده است و به علاوه، بند «۵» ماده (۴) «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مربوط به مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا مصوب ۱۹۷۲» آمده است که «در تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون، مقررات آن جانشین «مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا ۱۹۶۰» شده و آن را ملغی خواهد نمود.» بنابراین ایجاد الزام به اجرای «مقررات بین‌المللی جلوگیری از تصادم در دریا ۱۹۶۰ (۱۳۳۸)» در این قاعده، محل تأمل است.

۵ در بند «الف» قاعده (۳۹)، به «سازمان بین‌المللی دریانوردی» اشاره شده است. در

این خصوص لازم به ذکر است که این سازمان ابتدائاً «سازمان مشورتی دریانوردی بین‌الدولی» نام داشت که دولت ایران هم به‌موجب «قانون راجع به تصویب قرارداد مربوط به ایجاد سازمان مشورتی دریانوردی بین‌دولی» مصوب ۱۳۳۶/۳/۳۰ با اصلاحات بعدی، در ایجاد آن شرکت کرده و در آن عضو بود و کنوانسیون تشکیل آن را در قانون مذکور تصویب کرده بود. بعدها این سازمان به «سازمان بین‌المللی دریانوردی» تغییر نام داد و به همین دلیل، در «قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی» مصوب ۱۳۶۵/۱/۲۶ با اصلاحات بعدی، عضویت دولت ایران در این سازمان تأیید شده است.

۶ در پانوشته انتهای بند «پ» قاعده (۳۹) منظور از ارجاع به «چارچوب و فرایند طرح ممیزی کشورهای عضو سازمان»، به‌ویژه از جهت مشخص نبودن وضعیت اعتبار این آیین‌نامه‌ها در نظام حقوقی داخلی، معلوم نیست؛ لذا این بند ابهام دارد. ذکر این نکته لازم است که همان‌طور که در قسمت «تذکرات» این گزارش بیان شده است، این پانوشته به بند «ب» قاعده (۳۹) (طرح ممیزی کشورهای عضو سازمان) مربوط است و با بند «پ» این قاعده (آیین‌نامه اجرایی اسناد سازمان) موضوعاً متفاوت است.

۷ در قاعده (۴۰)، الزام به اجرای «آیین‌نامه اجرایی» ایجاد شده و در بند «پ» قاعده (۳۹)، آیین‌نامه اجرایی به‌معنای «آیین‌نامه اجرایی اسناد سازمان (آیین‌نامه آی آی آی)» تعریف شده است. با توجه به اینکه این آیین‌نامه در نظام حقوقی داخلی تصویب نشده است، ایجاد الزام به اجرای «آیین‌نامه اجرایی اسناد سازمان (آیین‌نامه آی آی آی)» در این قاعده، از جهت رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی محل تأمل است. ذکر این نکته لازم است که مجلس شورای اسلامی اخیراً «آیین‌نامه اجرایی اسناد سازمان» را

در «لایحه تصویب اصلاحات ضمایم کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارچ ۱۹۷۳/۷۸) - مصوب ۱۳۸۰- و الحاقات و اصلاحات بعدی آن (موضوع قطعنامه‌های شماره (۶۶) ۲۴۶، (۶۶) ۲۴۷، (۶۷) ۲۵۶، (۶۷) ۲۵۷، (۶۷) ۲۵۸، (۶۸) ۲۶۶، (۲۸) ۱۰۷۰ الف)» تصویب کرده است اما شورای نگهبان هنوز درخصوص این مصوبه مجلس اظهار نظر نکرده است.

۸) در بند «۱۳» پیوست (۱)، منظور از ارجاع به «آیین‌نامه بین‌المللی ایمنی برای قایق‌های تندرو مورخ ۱۹۹۴ (۱۳۷۲)» و «آیین‌نامه بین‌المللی ایمنی برای قایق‌های تندرو مورخ ۲۰۰۰ (۱۳۷۸)» (در پانوشت)، به‌ویژه از جهت مشخص نبودن وضعیت اعتبار این آیین‌نامه‌ها در نظام حقوقی داخلی، معلوم نیست؛ لذا این بند ابهام دارد.

۹) در صدر بند «۳» پیوست (۴)، تلویحاً الزام به اجرای «جلد ۳ کتابچه بین‌المللی تجسس و نجات هوایی و دریایی» ایجاد شده که با توجه به اینکه ظاهراً مقررات یادشده در نظام حقوقی داخلی تصویب نشده است، ایجاد الزام به اجرای آن بدون تصویب مجلس و رعایت اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی، محل تأمل است.

۱۰) تذکرات

- در جزء «۱» بند «چ» قاعده (۲۴)، واژه «با» به «یا» اصلاح شود.
- در اجزای «۱» و «۲» بند «ت» قاعده (۲۵)، واژه «یک» حذف شود.
- در صدر قاعده (۳۸)، واژه «شروط» به «شرط» اصلاح شود.
- در پانوشت انتهای بند «پ» قاعده (۳۹)، «۱۰۷۰» به «۱۰۶۷» اصلاح شود و از آنجاکه این پانوشت به بند «ب» قاعده (۳۹) (طرح ممیزی کشورهای عضو سازمان) مربوط است، باید به انتهای آن منتقل شود.

لایحه تصویب اصلاحات ضمایم کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارچ ۱۹۷۳/۷۸) - مصوب

۱۳۸۰ - و الحاقات و اصلاحات بعدی آن

(موضوع قطعنامه‌های شماره (۶۶) ۲۴۶، (۶۶) ۲۴۷، (۶۷) ۲۵۶، (۶۷) ۲۵۷، (۶۷) ۲۵۸،

(۶۸) ۲۶۶، (۲۸) ۱۰۷۰ الف)

مقدمه

«لایحه تصویب اصلاحات ضمایم کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳ (مارچ ۱۹۷۳/۷۸) - مصوب ۱۳۸۰ - و الحاقات و اصلاحات بعدی آن» که به منظور به رسمیت شناختن تعدادی از قطعنامه‌های سازمان بین‌المللی دریانوردی و الحاق آنها به ضمایم «کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها» به مجلس شورای اسلامی ارسال شده بود، در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۰ مجلس عیناً به تصویب رسید. در این گزارش به بررسی این مصوبه پرداخته خواهد شد.

شرح و بررسی

الف) کلیات

جهت بررسی این مصوبه توجه به چند نکته ذیل ضروری است:

۱) سازمان بین‌المللی دریانوردی با هدف افزایش ایمنی و امنیت در دریاها و با عنوان «سازمان مشورتی دریانوردی بین‌الدول» تشکیل شد و هم‌اکنون به‌عنوان یکی از مؤسسات تخصصی وابسته به سازمان ملل متحد شناخته می‌شود. در سال ۱۳۳۶ مجلس شورای ملی «قانون راجع به تصویب قرارداد مربوط به ایجاد سازمان مشورتی دریانوردی بین‌الدول» را به تصویب رساند و از این طریق ایران

به سازمان مذکور پیوست. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز به موجب ماده واحده «قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی» -مصوب ۱۳۶۵- عضویت دولت ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی مقرر در فهرست پیوست این قانون تأیید شد و به دولت اجازه داده شد تا نسبت به پرداخت حق عضویت‌های معوق اقدام نماید.^۱

با توجه به مقدمه فوق، نکته لازم به ذکر در خصوص مصوبه حاضر این است که علی‌رغم تصویب متن کنوانسیون تأسیس سازمان بین‌المللی دریانوردی در سال ۱۳۳۶ و اعمال اصلاحات بعدی آن توسط مجلس شورای ملی، اما به نظر می‌رسد که بخشی از اصلاحات این کنوانسیون که در مصوبه حاضر نیز مبنای تصویب قطعنامه‌های مورد اشاره می‌باشد تاکنون در نظام حقوقی داخلی به رسمیت شناخته نشده است. توضیح آنکه اغلب قطعنامه‌های حاضر در این مصوبه به استناد بند «الف» ماده (۳۸) کنوانسیون سازمان بین‌المللی دریانوردی پیشنهاد گردیده‌اند که بر صلاحیت کارگروه حفاظت محیط زیست دریایی جهت اصلاح و یا تصویب ضوابط لازم در حوزه مزبور تأکید دارد؛ حال آنکه فصل مربوط به «کارگروه حفاظت محیط‌زیست دریایی» که شامل مواد (۳۷) تا (۴۱) کنوانسیون مزبور می‌شوند بعداً به کنوانسیون مربوطه الحاق شده و تصویب این الحاقات توسط مجلس شورای اسلامی محل تردید است. در تأیید نکته اخیر می‌توان به این موضوع اشاره نمود که بنا بر قوانین داخلی، متن کنوانسیون متشکل از «۶۲» ماده می‌باشد، اما در اسناد بین‌المللی کنوانسیون

^۱- سازمان بین‌المللی دریانوردی (ایمو) در ردیف ۵ جدول پیوست این مصوبه پیش‌بینی شده است.

مزبور واجد «۷۷» ماده است. لذا، شناسایی و پذیرش صلاحیت مقرر در بند «الف» ماده (۳۸) کنوانسیون سازمان بین‌المللی دریانوردی برای کارگروه حفاظت محیط‌زیست دریایی، نیازمند تصویب مواد الحاقی به این کنوانسیون بر طبق اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی است.

(۲) یکی از مهم‌ترین رسالت‌های سازمان بین‌المللی دریانوردی تدوین و نشر کنوانسیون‌های بین‌المللی در زمینه‌های مختلف ایمنی دریا، کشتی‌ها و جلوگیری از آلودگی محیط‌زیست دریا و ... بوده است و تاکنون کنوانسیون‌های متعددی در این حوزه‌ها تهیه شده و جمهوری اسلامی ایران نیز به برخی از آنها پیوسته است. «کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها» - مصوب ۱۹۷۳ برابر با ۱۳۵۲- یکی از کنوانسیون‌هایی است که توسط سازمان مذکور تهیه شده و بسیاری از کشورها آن را پذیرفته‌اند. در خصوص پذیرش کنوانسیون فوق‌الذکر توسط جمهوری اسلامی ایران (که اصلاحات حاضر نیز ناظر به این کنوانسیون می‌باشد) ذکر این نکته لازم است که در قوانین داخلی ایران هیچ‌گونه مصوبه‌ای که حاکی بر پذیرش کنوانسیون مزبور در نظام حقوقی داخلی باشد یافت نگردید و از این جهت معتبر بودن این کنوانسیون در نظام حقوقی ایران محل تردید است. البته جمهوری اسلامی ایران به موجب «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳»، در سال ۱۳۸۰ به پروتکل ۱۹۷۸ این کنوانسیون پیوسته است ولیکن: **اولاً**) با توجه به متن قانون فوق‌الذکر که تنها واجد اجازه الحاق به پروتکل مذکور می‌باشد مشخص نیست که جمهوری اسلامی ایران به چه ضوابطی ملتزم شده است و اینکه آیا مفاد این

پروتکل به استظهار نمایندگان مجلس و همچنین شورای نگهبان رسیده است یا خیر؟ ثانیاً) با توجه به متن قانون فوق‌الذکر، تفاوت پروتکل ۱۹۷۸ با کنوانسیون ۱۹۷۳ مشخص نیست و اینکه پذیرش پروتکل مذکور به منزله پذیرش کنوانسیون مزبور باشد محل تردید است. لذا، ابهامات فوق سبب ایجاد تردید در تصویب متن این کنوانسیون مطابق اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی می‌باشد.

با عطف توجه به ابهام فوق، بیان این مطلب لازم است که علی‌رغم اینکه در سال‌های ۱۳۹۱، ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ اصلاحات مربوط به این کنوانسیون به تصویب مجلس شورای اسلامی و تأیید شورای نگهبان رسیده‌اند و به موجب آن برخی از ضمایم اصلاح و یا مورد پذیرش قرار گرفته‌اند، اما با توجه به عدم تصویب متن کنوانسیون در مجلس شورای اسلامی، بررسی استنادات به متن کنوانسیون، مقرر در مصوبه حاضر ممکن نیست.

در نهایت لازم است به این نکته اشاره نمود که «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها ۱۹۷۳» به دلیل عدم اعلام‌نظر شورای نگهبان (در مهلت مقرر قانونی)، بدون اعلام‌نظر شورای نگهبان جهت اجرا ابلاغ گردیده است.

۳) در قسمت‌های مختلف ضمایم ذکر شده در این مصوبه، به «چهارچوب و فرآیند طرح ممیزی کشورهای عضو سازمان بین‌المللی دریانوردی» که در «قطعنامه (۲۸) ۱۰۶۷(الف)» مشخص شده، استناد شده است؛ اما تصویب قطعنامه مورد اشاره توسط مجلس شورای اسلامی، بنا بر جستجوهای انجام شده محل تردید است. لذا، بدون طی فرآیند قانونی، اجرای این دستورالعمل مغایر با اصول

۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی است. مؤید این مطلب آن است که در مصوبه حاضر، با توجه به استناد ضمایم مورد بررسی به «آئین نامه اجرایی اسناد سازمان بین المللی دریانوردی»، در انتهای این مصوبه، آئین نامه مذکور (موضوع قطعنامه (۲۸) ۱۰۷۰ الف) به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و جهت اظهار نظر برای شورای نگهبان ارسال شده است. همچنین ایراد فوق در خصوص «آئین نامه بین المللی کالاهای خطرناک دریایی (آئین نامه آی ام دی جی)» مصرح در اصلاحات ضمیمه ۳ (صفحه ۶ مصوبه) نیز قابل ذکر است.

۴) علی رغم اینکه در «آئین نامه اجرایی اسناد سازمان بین المللی دریانوردی» موضوع «قطعنامه (۲۸) ۱۰۷۰ الف» به دفعات بر لزوم رعایت مطلق «معاهدات بین المللی»، «کنوانسیون های بین المللی» و یا «قواعد بین المللی» تأکید شده است، اما در بند «۲» این آئین نامه بر این مطلب تصریح شده است که: «کشورهای مختلف این آیین نامه را از منظر خود می بینند و تنها برای اجرای اسنادی متعهد خواهند بود که عضو یا دولتهای متعهد آنها هستند». لذا، اطلاق عبارات فوق مغایر با قانون اساسی نمی باشد.

ب) مغایرت با اصل ۱۵ قانون اساسی

۱) در صفحه ۲۶ مصوبه، در جزء «۲» بند «۳» مقرر «۱۲»، واژه «پمپ» غیرفارسی است و بایستی به واژه «مکنده» تغییر یابد.

۲) در صفحه ۳۲ مصوبه، در جزءهای «۱» و «۲» بند «۳» آئین نامه اجرایی اسناد سازمان بین المللی دریانوردی دو مرتبه از واژه بیگانه «استراتژی» استفاده شده و بایستی به واژه «راهبرد» تغییر یابد.

ج) تذکرات

۱) در صفحه ۶ مصوبه، پس از آنکه در بند «۱» از عبارت «آیین‌نامه بین‌المللی کالاهای خطرناک دریایی (آیین‌نامه آی‌ام‌دی‌جی)» استفاده شده، در بند «۲» تنها از مخفف «(آیین‌نامه آی‌ام‌دی‌جی)» استفاده شده است که لازم است تا عنوان مزبور مشابه مورد قبل به صورت کامل به کار برود.

۲) در سطر سوم عبارت صدر صفحه «۱۱» مصوبه، «اصلاحات ضمیمه تشریفات (پروتکل) ۱۹۹۷» به اشتباه معادل «۱۳۵۶» هجری شمسی دانسته شده که لازم است تاریخ شمسی به «۱۳۷۶» اصلاح شود.

۳) در صفحه ۱۶ مصوبه، مشابه موارد دیگر، پس از عنوان «اصلاح ضمیمه تشریفات (پروتکل) ۱۹۷۸» معادل تاریخ شمسی آن (۱۳۵۷) ذکر گردد.

۴) عبارت بند «۳» مقرر «۱۳» ضمیمه (مقرر در صفحه ۲۱ مصوبه)، نامفهوم است و بایستی اصلاح شود.

۵) در بند «۷» (مقرر در صفحه ۳۳ مصوبه)، واژه «تعهدات» اشتباهاً «تهعدات» آمده است.

۶) در جزء «۲» بند «۲۳» (مقرر در صفحه ۴۰ مصوبه)، عبارت «موارد مشکل‌دار مشخص شود را پیش‌بینی کند» نیازمند اصلاح و ویرایشی است.

۷) در جزء «۲» بند «۵۰» (مقرر در صفحه ۴۶ مصوبه)، عبارت «در آبهای آن خود»، نیازمند اصلاح و ویرایشی است.

۸) در بند «۵۹» (مقرر در صفحه ۴۸ مصوبه)، واژه «مزبور» اشتباهاً «مربور» آمده است.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم مکهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل‌های آینده، که با کمال دقت و قدرت و نظایف اسلامی و ملی خود
رایگان و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه‌ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزرگسازده شورای مکهبان

تهران، خیابان شهید سبهد قرنی، کوجه خسرو، پلاک ۱۲

صلدوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir